

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES

Ensenyament de Graduat Superior en Dret Ambiental (Pla 2002)

Curs 2003-2004

INTERVENCIÓ ADMINISTRATIVA AMBIENTAL

(15412105)

Primer curs

Primer quadrimestre

Asignatura Obligatòria

4.5 Crèdits (3 teòrics i 1.5 pràctics)

Professors:

✓

ASSIGNATURA: INTERVENCIÓ ADMINISTRATIVA AMBIENTAL

Quadrimestral. Primer semestre. Curs 2003-2004

Professora responsable: Dra. Lucía Casado Casado

Àrea de Dret Administratiu.

Horari d'atenció als alumnes: dijous de 14 a 15 hores i de 18 a 19 hores. A convenir

Correu electrònic per consultes: Lucia.Casado@uab.es

CASADOCASADO@terra.es

1) OBJECTIUS DEL PROGRAMA

L'objectiu de la present assignatura és oferir una visió general de quin és el paper de l'Administració Pública en la protecció del medi ambient. En aquest sentit, es tracta d'incidir en el paper de l'Administració ambiental i en els mecanismes i tècniques d'intervenció administrativa per a la protecció del medi ambient, així com en la participació dels ciutadans en la protecció del medi ambient.

L'assignatura s'estructura en dos blocs. En el primer, es fa referència a la distribució territorial de competències en matèria ambiental i a l'organització administrativa ambiental. Així mateix, s'analitza la informació, la participació i l'accés a la justícia dels ciutadans en la protecció del medi ambient. En el segon, s'analitza la intervenció administrativa sobre el medi ambient. Aquí es tractaran els mecanismes administratius de protecció, tant des del punt de vista de la prevenció, mitjançant l'activitat d'autorització o llicència, o amb mecanismes transversals com l'Avaluació d'Impacte Ambiental, com des del punt de vista de la repressió, mitjançant l'anàlisi de les sancions ambientals. També mereixen un especial tractament en aquest segon bloc els mecanismes de foment i, en particular, les auditories ambientals i els sistemes públics d'etiquetatge ecològic, elements bàsics en la corresponsabilització dels ciutadans i les empreses en l'aplicació de polítiques preventives de la contaminació.

2) PROGRAMA DE L' ASSIGNATURA

BLOC TEMÀTIC 1

Tema 1. L'organització administrativa del medi ambient

La distribució territorial de competències en matèria ambiental: les competències estatals, autonòmiques i locals. L'organització administrativa del medi ambient: general i sectorial. L'organització administrativa del medi ambient a l'Administració de l'Estat.

L'organització administrativa del medi ambient a l'Administració de les Comunitats Autònomes. Especial referència a l'Administració de la Generalitat de Catalunya. L'organització administrativa del medi ambient a l'Administració Local.

Tema 2. La informació, la participació i l'accés a la justícia dels ciutadans en la protecció del medi ambient

El dret d'accés a la informació en matèria ambiental. Les noves perspectives en la regulació del dret d'accés a la informació ambiental: el Conveni Aarhus i la proposta d'una nova Directiva comunitària. La participació ciutadana en la defensa del medi ambient. La participació en les decisions polítiques relatives al medi ambient. La participació en l'elaboració i execució del Dret ambiental. La participació en l'actuació administrativa: la participació orgànica, la participació funcional i la participació cooperativa. La participació en la tutela pels tribunals del medi ambient. La participació dels ciutadans en la tutela judicial contenciosa administrativa del medi ambient. El contenciós ambiental.

BLOC TEMATIC 2

Tema 3. La intervenció administrativa sobre el medi ambient

La protecció del medi ambient com a funció pública: el paper de l'Administració Pública en la protecció i defensa del medi ambient. Els principis que han de regir la intervenció administrativa sobre el medi ambient. Les tècniques d'intervenció administrativa per a la defensa i protecció del medi ambient: 1. Les tècniques de regulació, limitació i control: a) La reglamentació; b) La demanialització dels recursos naturals; c) El sotmetiment de les activitats potencialment lesives del medi ambient a autorització administrativa; d) La planificació ambiental; e) La inspecció ambiental; f) Les sancions administratives. 2. Les tècniques de foment: a) Els tributs ambientals i altres incentius fiscals de caràcter ambiental; b) Les subvencions dels poders públics; c) L'etiquetatge ecològic i les auditories ambientals. 3. Els serveis públics ambientals. 4. Els instruments horitzontals: a) L'avaluació d'impacte ambiental; b) L'educació ambiental i l'accés a la informació ambiental; c) La participació ciutadana en la protecció del medi ambient. Noves tendències en la intervenció administrativa sobre el medi ambient.

Tema 4. L'avaluació d'impacte ambiental

L'avaluació d'impacte ambiental: concepte i origen. Les competències estatals i autonòmiques sobre l'avaluació d'impacte ambiental. La normativa aplicable. L'avaluació d'impacte ambiental de projectes i activitats. Els projectes i activitats sotmesos a avaluació d'impacte ambiental. Els òrgans que intervenen: l'òrgan ambiental i l'òrgan substantiu. El procediment d'avaluació d'impacte ambiental. El control posterior de la declaració d'impacte ambiental. L'omissió del procediment d'avaluació d'impacte ambiental: efectes. Les avaluacions estratègiques: l'avaluació de plans i programes amb incidència sobre el medi ambient.

Tema 5. El control integrat de la contaminació

La policia industrial: referència inicial a la tradicional regulació de les activitats classificades prèvia a la Llei catalana 3/1998, de 27 de febrer, de la Intervenció Integral de l'Administració Ambiental. La Directiva 96/61/CE, sobre prevenció i control

integrats de la contaminació. La Llei catalana 3/1998, de 27 de febrer, de la Intervenció Integral de l'Administració Ambiental. L'autorització ambiental, la llicència ambiental i la comunicació o llicència d'obertura. La Llei estatal 16/2002, d'1 de juliol, de prevenció i control integrats de la contaminació.

Tema 6. Les tècniques d'incentiu i foment econòmic

Les subvencions dels poders públics. Els distintius de qualitat ambiental: l'etiquetatge ecològic. L'etiqueta ecològica comunitària. Sistemes nacionals d'etiquetatge ecològic. L'etiqueta AENOR-MEDIO AMBIENTE. El distintiu de garantia de qualitat ambiental creat per la Generalitat de Catalunya. Les auditories ambientals. Els sistema comunitari d'ecogestió i ecoauditoria (sistema EMAS). Sistemes i normes nacionals d'ecogestió i ecoauditoria.

Tema 7. El règim sancionador. Les sancions ambientals

El sistema sancionador per infracció de la normativa ambiental. Els principis de legalitat i de tipicitat. El principi de *non bis in idem*. El principi de culpabilitat. Els tipus de sancions i mesures accessòries aplicables en l'àmbit de la protecció del medi ambient. El procediment sancionador. Recursos contra les sancions. Executivitat de les sancions.

3) AVALUACIÓ DE CONEIXEMENTS

Haurà de superar-se una prova escrita que es realitzarà en finalitzar la impartició de les classes a partir de les matèries que s'hagin explicat i dels materials que s'hagin facilitat als estudiants. Recordeu la possibilitat d'efectuar examens orals.

Es desenvoluparan a classe diversos supòsits pràctics, de forma escrita o en comentari oral, a indicació del professor. Així mateix, s'hauran de fer algunes lectures relacionades amb l'assignatura. Els alumnes també podran fer ponències sobre diferents temes que es suggeriran.

4) BIBLIOGRAFIA

Bibliografia bàsica

El manual bàsic per a completar les diverses classes impartides és

-LOZANO CUTANDA, B.; *Derecho Ambiental Administrativo*, 3ª edició, Dykinson, Madrid, 2003 [2000].

Bibliografia complementària

-AMENÓS, A., i altres; *Els Drets del Medi Ambient*, CEPA-DEPANA, El Mèdol, Barcelona, 1996.

-AUDIVERT ARAU, R.; *Régimen jurídico de la Etiqueta Ecológica*, Cedecs, Barcelona, 1996.

- CALVO CHARRO, M.; *Sanciones medioambientales*, Marcial Pons, Madrid-Barcelona, 1999.
- CARBONELL ROURA, A.; *L'avaluació de l'impacte ambiental. El paper de les Comunitats Europees i dels Estats Membres*, Institut d'Estudis Autònoms de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1993.
- DE MIGUEL PERALES, C.; *Derecho Español del Medio Ambiente*, Madrid, Civitas, 2000.
- DOMPER FERRANDO, J.; *El medio ambiente y la intervención administrativa en las actividades clasificadas*, 2 vols., Civitas, Madrid, 1992.
- ESTEVE PARDO, J. (coord.); *Derecho del medio ambiente y Administración Local*, Civitas, Madrid, 1996.
- GARCÍA URETA, A.; *Marco jurídico del procedimiento de evaluación de impacto ambiental: el contexto comunitario y estatal*, Oñati, Instituto Vasco de Administración Pública, 1994.
- LOPEZ BUSTOS, F. L.; *Organización Administrativa y Medio Ambiente*, Civitas, Madrid, 1992.
- MARTÍN MATEO, R.; *Nuevos Instrumentos para la tutela ambiental*, Trivium, Madrid, 1994.
- MARTÍN MATEO, R.; *Tratado de Derecho Ambiental*, Trivium, 1991 (vol. I), 1992 (vol. II) i 1997 (vol. III).
- MARTÍN MATEO, R.; *Manual de Derecho Ambiental*, 2ª edición, Madrid, Trivium, 1998 [1995].
- MORENO TRUJILLO; *La protección jurídico-privada del medio ambiente*, Barcelona, 1991.
- ORTEGA ÁLVAREZ, L. (dir.); *Lecciones de Derecho del Medio Ambiente*, 3ª edición, Valladolid, Lex Nova, 2002 [1998].
- PIÑAR DÍAZ, M.; *El derecho a disfrutar del medio ambiente en la jurisprudencia*, Comares, Granada, 1996.
- ROSA MORENO, J.; *Régimen Jurídico de las Evaluaciones de Impacto Ambiental*, Civitas, Madrid, 1993.

Sobre els conceptes de les diverses parts de la disciplina

- ARAGÓ I GASSIOT, J.R.; *Diccionari de Ciències Ambientals*, Edicions 62, 2000.
- FOLCH, R.; *Diccionario de Socioecología*, Planeta, 1999.

Revistes

- Ciudad y Territorio
- Ecoiuris. La Ley

- Medio ambiente y Derecho. Environment&Law. Revista Electrónica de Derecho Ambiental (<http://www.cica.es/aliens/gimados/juri1.html>). Universitat de Sevilla
- Revista Aranzadi de Derecho Ambiental
- Revista de Derecho Urbanístico y Medio Ambiente
- Revista de Derecho Ambiental
- Revista de la Asociación de Derecho Ambiental Español
- European Environmental Law Review
- Harvard Law Review. Environmental Law.
- Rivista Giuridica dell'Ambiente
- Revue Juridique de l'Environnement